

være arvelig i hans slægt, både på mands- og kvindesiden. Ved udarbejdelsen af den nye forfatning gjorde der sig inden for forfatningskommissionen stærke modsætninger gældende. Den ene fløj ønskede en ret begrænset kongemagt og agnatisk arvefølge. Den anden fløj, der var udpræget monarkisk indstillet og i stor udstrækning kom til at præge forfatningens bestemmelser, var af den opfattelse, at kongen burde udstyres med vidtgående beføjelser, og at tronfølgen skulle være agnatisk-kognatisk. Som følge heraf og på grund af kongens ønske om i størst muligt omfang at opretholde de huset Oranien tidligere tilkommende rettigheder, blev resultatet, at forfatningen fastslog den agnatisk-kognatiske succession. Ved forfatningsændringen 1848 blev kongens magt vel indskrænket meget væsentligt; men der foretoges ingen ændring i successionsreglerne, og da Vilhelm III afgik ved døden 1890, overgik tronen til kvindelinen. De nærmere regler for successionen indeholdes i nutiden i de i 1922 gennemførte ændringer i forfatningen af 1848 og har i korthed følgende indhold:

Successionen er principielt agnatisk efter førstefødselsretten. Når der ikke findes mandlige agnater, overgår kronen til den afdøde konges ældste *efterlevende* datter — altså forud for søn af ældre *afdød* datter — således at reglerne om linealfølgen ikke længere kommer til anvendelse. Findes ingen efterlevende datter, er ældste afdøde søns ældste efterlevende datter nærmest i arvefølgen. Derefter er ordenen: ældste efterlevende søn af ældste afdøde datter, ældste efterlevende datter af ældste afdøde datter, mand eller kvinde, der er beslægtet med dronning Vilhelmina i ret nedstigende linie og ikke står fjernere end i 3. led fra den afdøde konge. Mand går forud for kvinde og derefter ældre frem for yngre i samme grad. Hvis der herefter stadig ikke findes successionsberettigede, er tronen ledig, og ny tronfølger kan indsættes ved lov.

Børn født i ægteskab, som kongen (dronningen) indgår uden samtykke af generalstaterne (parlamentet), er udelukket fra successionen. Det samme gælder deres descendenter, og en dronning, som indgår sådant ægteskab, mister kronen. Til prinsers og prinsessers ægteskab kræves samtykke ved lov. Som eksempel på en sådan lov kan nævnes loven af 24. november 1936 om prinsesse Julianes ægteskab med prins Bernhard. En prinsesse, som gifter sig uden samtykke, forbryder sin arveret, og børn født i et sådant ægteskab og deres descendenter er udelukket fra successionen. Det samme gælder om afkommet af en prins, som har indgået et tilsvarende ægteskab, men den pågældende prins forbryder ikke sin egen successionsret.

At abdikation sidestilles med død, forsåvidt angår anvendelsen af tronfølgereglerne, er udtrykkelig udtalt i forfatningens art. 15.

E. Belgien.

Efter at Belgien i 1830 havde løsrevet sig fra Nederlandene og udråbt Leopold I til konge, blev der 1831 tilvejebragt en ny forfatning. I denne efterlignede man ikke bestemmelserne i den nederlandske forfatning, hverken forsåvidt angik kongens beføjelser eller tronfølgereglerne, idet man indførte en væsentlig mere begrænset kongemagt og indskrænkede tronfølgen til Leopold I's agnatiske descendenter. En i 1893 foretagen forfatningsændring bestemmer, at kongen skal meddele samtykke, kontraseret af en minister, til ægteskab indgået af en prins, for at han skal beholde sin successionsret. Dog kan et efterfølgende samtykke meddeles af kongen med kamrenes tiltrædelse.